

A blue denim dress with a ruffled collar, three buttons down the front, and a ruffled hem, hanging on a wooden hanger against a wood-grain background.

En toch
keert het *geluk*
terug

GERDA VAN
WAGENINGEN

Gerda van Wageningen

*En toch keert
het geluk terug*

Z&K

Uitgeverij Zomer & Keuning

Veel te hard viel de voordeur achter Angela in het slot, maar ze had te veel aan haar hoofd om daarop te letten. Bovendien, ze woonde alleen, het ging niemand iets aan.

Angela Godefroot zette de boodschappentas op de keukentafel en ging vermoeid zitten. Wat een etmaal had ze achter de rug! Ze staarde triest door het keukenraam, waar de ruime vlakten van het Goereese platteland zich uitstrekten. Het was zomer, maar daar voelde ze eigenlijk niets van. Bij haar was alles kil en koud vanbinnen.

Kom, niet kniezen, hield ze zichzelf voor. Dat lag immers niet zo in haar aard? Had niet iedereen de nodige moeilijkheden te overwinnen in het leven? Waarom zij dan niet? Ze was drieëntwintig, jong en gezond. Ze verdeed haar tijd als ze over Simon bleef piekeren. Kop op, hield ze zichzelf nogmaals voor.

Ze kwam weer overeind en schakelde de koffieautomaat in. Ondertussen begon ze de boodschappen op te ruimen. Ze ging eerst eens lekker op haar gemak een grote kop koffie drinken, voordat ze het eten klaar ging maken. Ze hoefde zich immers voor niemand te haasten? Deze zaterdagavond zou Simon ook niet komen, net als de zaterdagavonden van de afgelopen drie maanden het geval was geweest.

Nee, nee, niet aan denken. Ze had een heerlijk rustig weekend voor de boeg, waarin ze kon doen en laten wat ze zelf wilde. Precies daaraan had ze behoefte. Aan rust. De vrijdag en zaterdag waren razend druk geweest in de winkel en Ellen was met vakantie.

De koffie was klaar en Angela schonk een deel van het heerlijk geurende zwarte vocht in een beker. Ze opende de keukendeur en nam haar beker mee naar de oude houten tuinstoel die op het terrasje onder de kamperfoelie stond.

Het was nog steeds warm op het terrasje. Muggen dansten in de zwoele avondwind en in de tuin van de burenspeelden de kin-

deren met hun hond, ergens verder weg blafte een andere en over de sloot, aan de achterkant van haar tuintje, loeide een koe in het groene weiland. Er hing een lichte nevel over de sloten. Morgen zou het ongetwijfeld opnieuw een prachtige zomerdag worden.

Alle opstandige en verdrietige gedachten moesten wel verdwijnen als je een poosje in die prachtige natuur zat en de vrede ervan op je ziel liet inwerken. Het was als balsem op de wonden die het leven naliet.

Angela vulde haar koffiebeker voor de tweede keer en voelde dat ze een heel stuk was opgeknapt sinds ze doodmoe was thuisgekomen. Ze kreeg zowaar een beetje honger. Zou ze macaroni koken? Dat lustte ze graag. Ze was veel te mager geworden de laatste maanden.

Eindelijk was de rust in haar binnenste min of meer teruggekeerd. Voor het eerst in lange tijd was de jonge vrouw in staat de feiten van haar leven onder ogen te zien, zonder in die diepe zwarte put te vallen, zonder boos te worden over het feit dat juist zij zo'n grote tegenslag had moeten verwerken. Ze was hier op het eiland opgegroeid en was er altijd gelukkig geweest. Maar op de drempel van de volwassenheid waren er echter toch ook moeilijkheden gekomen. Eerst had het allemaal zo mooi geleken. Ze kreeg een vriendje en het leven lachte haar toe. In die tijd had ze tevens voor het eerst ontdekt hoe prettig het kon zijn om een jonge vrouw te zijn. De moeilijkheden hadden echter niet lang op zich laten wachten. Arend was minder volmaakt dan ze in het begin had gedacht; zijzelf had trouwens ook haar fouten, daar niet van, dat had ze door Arend wel ontdekt. De grote problemen waren echter begonnen toen bleek dat haar moeder en Arends vader veel voor elkaar waren gaan voelen, net in de tijd dat zij ontdekt had dat ze toch niet langer met Arend wilde omgaan. Ze had echter gedaan of ze verschrikkelijk gelukkig was om haar moeder te sparen.

In het begin was dat best gelukt. Maar toen mam na een paar maanden met Walter van Suydendorp trouwde en zij allemaal op De Drie Berken onder één dak woonden, was dat steeds moeilijker

geworden. Een jaar van strubbelingen tussen haar en Arend was er het gevolg van geweest. Een afschuwelijk jaar, ze rilde zelfs nu nog als ze eraan teruggedacht.

In die tijd had ze Simon leren waarderen, een vriend van Walter. Hij was toen net getrouwd met Melissa Joosten en hij was net zo ongelukkig als zijzelf.

Eindelijk was de bom gebarsten. Ze had het niet meer kunnen voorkomen, al was ze de laatste die haar moeder verdriet wilde doen. En ook Walter niet, haar stiefvader, die echter ook Arends vader was. Ja, het was werkelijk een onhoudbare toestand geweest, alle goede wil ten spijt. Ze had het deftige huis verlaten, was van school gegaan zodra ze het eindexamen van de havo op zak had en Ellen had haar liefdevol bij zich opgenomen. Ellen was mams vriendin, ze dreef een wolwinkel in het dorp waar Angela was opgegroeid. Voordat mam hertrouwde had ze Ellen geholpen in de winkel en nu deed Angela dat. Wat heet! Het werd Ellen tegenwoordig weleens te veel, nu haar gezondheid een beetje te wensen overliet. Angela had bijna anderhalf jaar bij Ellen ingewoond, maar daarna had ze dit heerlijke dijkhuisje aan de rand van het dorp kunnen huren. En toen Simon na een huwelijk van amper twee jaar gescheiden was, had hun vriendschap zich langzamerhand ontwikkeld tot een liefdesrelatie. Ze had zo oprecht van hem gehouden, maar ze wist aldoor dat Simon geen man was voor huisje-boompje-beestje. Hij vond zo'n innige band nogal knellend, terwijl zij haar dromen had over een huwelijk en kinderen.

Ach, het had eenvoudig niet anders gekund of het moest een keer fout gaan. Ze had van een ideaalbeeld gehouden, zowel met Arend als met Simon, dat was het. Ze had Simon ook ongelukkig gemaakt, na verloop van tijd. Hij vond haar ideeën benauwend. Hij had vrijheid nodig, dat zou nooit meer veranderen. Hij was nu eenmaal geen man om zich te binden, eens temeer omdat hij stukken ouder was dan zij. Juist zijn rijpheid had haar echter geboeid, dat was heel anders na Arends jongensachtige voorkomen.

Arend. Ze zag hem niet vaak meer tegenwoordig. Alleen als ze

voor verjaardagen of met Kerstmis op De Drie Berken was. Zijn leven was ook al heel anders verlopen dan hij zich dat vroeger had voorgesteld. Toen ze verkering hadden was hij vol verwachting aan zijn rechtenstudie begonnen. Hij wilde rechter worden, net als zijn vader. Al snel bleek dat hij zich op de universiteit niet op zijn plaats voelde, maar het had nog bijna een jaar geduurd eer hij aan zijn vader durfde te bekennen dat hij iets anders wilde gaan doen.

Dat had me een schok veroorzaakt op De Drie Berken. Hun verkering uit, Arend die een verplegersopleiding ging volgen in een van de grootste ziekenhuizen van Amsterdam, intern natuurlijk, en zijzelf die terugging naar het eiland waar ze was opgegroeid, om Ellen in de wolwinkel te gaan helpen.

Mam had echter alle moeilijkheden dapper overwonnen. Ze was heel gelukkig in haar tweede huwelijk. Walter ook, daar twijfelde niemand aan. Nadat zowel Arend als zijzelf het huis verlaten hadden, bleven ze achter met haar broer Mark en Arends broer Roderik. Mam zei toen heel blij te zijn nog een gezin te hebben dat haar aandacht vroeg. Nu was Mark intussen ook de deur uit. Sinds twee weken was hij onder de wapenen, na eerst het einddiploma van de hts te hebben gehaald. Alleen Roderik woonde nog thuis. Hij studeerde in Utrecht en had zich ontwikkeld tot een ware bolleboos. Had Walter zich in zijn binnenste waarschijnlijk best teleurgesteld gevoeld over de af gebroken studie van zijn oudste zoon, van de jongste beleefde hij niets dan plezier.

Kijk, nu was het al zeven uur en van haar neerslachtigheid was niet veel meer over. Angela kwam tevreden overeind uit de stoel onder de kamperfoelie, die heerlijk geurde nu de avond begon te vallen. Opgewekt ging ze naar binnen. Het had haar goed gedaan alle feiten van het leven eens rustig op een rijtje te zetten. Nu had ze honger.

Zingend zette ze een pan water op het gas om de macaroni in te koken. Ondertussen maakte ze een mengseltje van groente en kruiden klaar in de koekenpan. Werkelijk, ze voelde zich een stuk

beter dan daarnet. Om Simon treuren hielp immers niets. Ze kreeg hem er niet door terug. Hij maakte momenteel een trektocht van een paar maanden door Canada. Ze hoopte wel dat hij daar gelukkig was. Ja, werkelijk, dat meende ze oprecht.

Het water kookte. Angela pakte de glazen pot met macaroni om een beetje van de inhoud in het kokende water te doen.

‘Doe er een beetje meer in voor mij. Het ruikt hier heerlijk,’ klonk een stem. Ze schrok ontzettend en zette de pot neer om te voorkomen dat ze die van schrik zou laten vallen. Die stem kende ze!

‘Wat doe jij hier?’ vroeg Angela blozend.

‘Dat vertel ik je straks wel,’ grinnikte Arend van Suydendorp. ‘Wat denk je, Angela, zou ik een hapje mee kunnen eten?’

‘Hoe kom je binnen?’

‘Gewoon omgelopen. Ik kwam op het gezang af. Je ziet er goed uit, meisje. Het doet me genoegen dat je zo vrolijk staat te zingen.’

Hij moest eens weten, dacht ze in stilte, maar ze wachtte zich er wel voor daar iets van te laten blijken. Arend zou dat snel doorhebben. Ze hadden elkaar immers heel goed gekend.

‘Je macaroni kookt over, uilskuiken.’

‘Ach, jasses.’ Ze draaide de pit onder de pan lager en hield zich bij het gasfornuis bezig om haar verwarring te verbergen. Min of meer automatisch ging ze verder met de maaltijd. Ze vroeg Arend de tafel maar vast te dekken en ondertussen werkten haar hersens op volle toeren. Wat had Arend hier te zoeken bij haar? Hij kwam gewoonlijk alleen met haar verjaardag en dan nog voornamelijk om hun ouders niet te kwetsen. Ze moest toegeven dat ze barstte van nieuwsgierigheid. Arend kwam heus niet zonder een grondige reden bij haar op visite.

Die nieuwsgierigheid wist ze echter voorlopig goed te bedwingen. Onder het eten spraken ze zorgvuldig over de gebruikelijke neutrale onderwerpen. Daarna wisten ze samen af en pas om halfnegen zaten ze buiten, opnieuw met een beker koffie. De avond was heerlijk zwoel nu de warmte was verdwenen en ook

het laatste restje wind was gaan liggen. Hoog in de lucht scheerden een paar zwaluwen.

‘Het lijkt Spanje wel,’ mijmerde Arend. Beiden dachten ze aan die merkwaardige vakantie, zeven jaar geleden alweer, waarin ze elkaar hadden leren kennen. Wie had toen kunnen denken dat die onbezorgde verliefdheid van hen beiden zoveel gevolgen zou krijgen? Het was door hen gekomen dat haar moeder nu met zijn vader was getrouwd en dat ze dus zo’n beetje familie van elkaar waren geworden.

‘Tja, dat is al eeuwen geleden,’ zuchtte Angela. Ze wist niet goed of ze nog wel over die tijd wilde praten. Arend was haar eerste vriendje geweest, haar eerste liefde, en nu stonden ze zover van elkaar af.

‘Je was mijn eerste vriendinnetje, weet je dat?’

‘En jij mijn eerste vriendje,’ antwoordde ze, glimlachend omdat ze kort tevoren hetzelfde in stilte had gedacht.

‘Ik hoorde dat je sinds een tijdje niet meer met Simon omgaat. Ik ben daar blij om. Simon was eenvoudig te oud voor je.’

‘Simon is een geweldige man. Dat vind ik nog steeds.’

‘Sorry. Ik wilde je geen pijn doen, Angela.’

‘Het geeft niet. Het heeft moeite gekost, maar ik geloof dat ik er los van begin te komen. Gelukkig heb ik hier mijn werk en mijn kennissen. Ik kom er wel overheen.’

‘Je woont hier mooi. Ik heb altijd van de ruimte hier gehouden. Je kijkt hiervandaan mijlenver weg.’

‘Ja, het is wel iets anders dan een etage in Amsterdam. Zeg eens, hoe staat het leven daar?’

‘Er is sprake van geweest dat ik hoofdverpleger zou worden, maar op het laatste moment ging dat niet door.’

‘Wat jammer voor je.’

‘Dat vond ik eigenlijk ook wel. Het had niets met mijn capaciteiten te maken, maar meer met bezuinigingen. Ik heb echter onverwacht een gelukje gehad.’

‘Zo?’

‘Daarom ben ik hier. Om het jou te vertellen.’

‘Vertel dan op! Ik barst meteen van nieuwsgierigheid.’ Ze stopte dapper het laatste restje van haar verdriet weg en probeerde oprechte interesse te tonen.

Hij grinnikte. ‘Dat dacht ik al. Nieuwsgierig Aagje. Altijd geweest, trouwens.’

‘Hè, doe nu niet zo vervelend.’

‘Ik heb een andere baan gevonden.’

‘Wát?’

‘Als hoofdverpleger. Toch.’

‘In een ander ziekenhuis?’

‘Zeker. Eén dat me veel beter bevalt. Ik heb ginds een prima opleiding gehad, maar het was me allemaal toch te grootschalig. Daardoor werd het allemaal zo onpersoonlijk.’

‘Waar ga je nu werken?’

‘Ik werk er al. Sinds de eerste van deze maand.’

‘Dat is al tien dagen. Had je dat niet eerder kunnen laten weten, zeg? Je had toch wel een kaartje kunnen sturen?’

‘Ik wilde eerst de kat uit de boom kijken. Als het me niet beviel kon ik sowieso terug naar Amsterdam. Ze wilden me daar niet graag kwijt.’

‘Dan hadden ze je die promotie maar moeten gunnen.’

‘Ze gunden me die van ganser harte. Degenen die daarover beslissen hebben met nieuwe bezuinigingen niets op. Het komt de patiënten niet ten goede als het weinige personeel dat er is bijna doorlopend overwerkt is.’

‘Toe, vertel nou, zit je nu dan in Rotterdam?’

‘Koud. Ik zit veel dichterbij.’

‘Dichterbij? Maar grote ziekenhuizen heb je hier niet. Alle bijzondere gevallen gaan hiervandaan naar Rotterdam.’

‘Engel, ik zit als het ware bij jou op de stoep. Ik werk hier in het streekziekenhuis.’

‘In Dirksland?’ vroeg ze schaaftig.

‘Zeker.’

‘Maar, Arend, waarom hier?’

‘Ik kon die baan daar krijgen, heel toevallig. Nou ja, toeval...

Ik weet niet of er wel zoiets bestaat. Misschien is het voorbeschikking? Ik vertelde je immers al hoeveel ik van deze omgeving hou. Nu krijg ik de kans om er te gaan wonen.’

‘Heb je al een huis?’

‘Nog niet. In eerste instantie ben ik intern. Als het bevalt en ik heb mijn vaste aanstelling, kijk ik over een paar maanden alsnog naar een eigen huis uit. Zeg eens, je lijkt wel door stomheid geslagen te zijn, vind je het niet leuk je “grote broer” in de buurt te hebben?’

‘Poeh. Wat zeggen de ouwelui ervan?’

‘Ze weten het nog niet.’

‘Waarom zo geheimzinnig?’ vroeg ze verbaasd. ‘Dat is toch nergens voor nodig?’

‘Je moeder zal zich ongetwijfeld afvragen wat er van ons worden moet, nu we zo dicht bij elkaar wonen. En mijn vader zal zeker denken dat er in Amsterdam, hoe dan ook, op de lange duur toch betere promotiekansen zijn.’

‘Daar vergis je je in. Ik weet zeker dat hij vóór alles wil dat je plezier hebt in je werk en je gelukkig voelt in de omgeving waar je een groot gedeelte van je leven doorbrengt.’

‘Nu, ja, je hebt natuurlijk wel gelijk, Engel.’

‘Je oordeelt soms veel te snel, vooral als het om je vader gaat. Persoonlijk denk ik dat dat komt omdat je zo veel op hem lijkt. Wees nu eerlijk, heeft hij grote moeilijkheden gemaakt toen je je rechtenstudie opgaf?’

‘Nou, dat viel inderdaad nogal mee. Het zal zeker een grote teleurstelling voor hem zijn geweest, maar hij heeft me inderdaad geen verwijten gemaakt. Hij heeft alleen aangedrongen dat ik mijn besluit heel goed moest overwegen, zodat ik er later geen spijt van zou krijgen. Maar toen hij eenmaal overtuigd was dat ik echt een andere kant op wilde gaan, heeft hij zich er zonder ruzie bij neergelegd.’

‘Nu, dan. Daarom moet je ook nu objectief zijn waar het hem betreft.’

‘Zeg, we krijgen nu toch geen preek, hè?’

‘O, nee. Vertel eens, ben je met de auto gekomen?’

‘Jawel.’

‘Heb je dan zin om nog even naar het strand te rijden? Het zal heerlijk zijn om er wat te wandelen in de vallende schemering.’

‘Vind je dat nog net zo plezierig als vroeger?’

‘Ik dacht dat we ooit de afspraak hadden gemaakt om nooit meer herinneringen op te halen aan die tijd.’

‘Zie je wel, nu zit je alweer op me te brommen. Als je eerst mijn koffiekop nog eens volschenkt, dan gaan we over tien minuten weg, oké?’

‘Goed. Ben je tegenwoordig net zo’n koffieleut als ik altijd geweest ben?’

Hij grinnikte en was duidelijk in een opperbeste stemming. Hij zag er ook goed uit, dacht ze steels. Nog even knap en blond als vroeger. En zijn ogen leken nog doordringender blauw.

‘Ben je vaak alleen, Angela?’

‘Sinds ik met Simon gebroken heb wel. Ik heb tegenwoordig geen zin meer om uit te gaan.’

‘Ik heb me heel vaak afgevraagd wat je toch in hem zag. Hij was zoveel ouder dan jij en had zo’n totaal ander karakter. Een vriend van mijn vader.’

‘Arend!’

‘Al goed. We praten verder alleen nog maar over ongevaarlijke onderwerpen. Bevalt je werk bij Ellen nog steeds?’

‘O, ja. Ik heb nu alle diploma’s om de winkel van Ellen over te nemen, als ik dat ooit zou willen. Ik vind handwerken nu eenmaal zalig.’

‘Je maakt van je hobby een beroep. Dat is toch heerlijk?’

‘Hoor ik soms een vleugje jaloezie?’

‘Niets, hoor. Dat zou je moeten horen als ik inderdaad op de universiteit was gebleven, tegen mijn zin en alleen om mijn vader

een genoegen te doen. Nu doe ik zelf ook werk dat me erg veel voldoening schenkt. Ik kan me gewoon niet voorstellen dat ik ooit nog eens iets anders zou willen doen. Ziezo, mijn koffie is op. Zullen we gaan?’

‘Graag. Je bent al net zo’n natladder als ik. Mijn moeder zegt altijd dat ik het nog eens aan mijn gal krijg van al die koffie. Ze zegt ook dat ik vanbinnen wel helemaal bruin moet zien,’ grinnikte Angela.

‘Als dat waar zou zijn, laat ik je ogenblikkelijk opnemen. Dan ben je een medisch wonder.’

‘Nou, nee, bedankt. Zoveel eer wil ik niet. Ik haal even een vestje van boven.’

Op haar slaapkamer aarzelde ze een paar momenten. Enerzijds was ze wel blij met de afleiding die Arends komst haar bood, want ze was zo moe en triest geweest toen ze thuiskwam en daar voelde ze nu niets meer van. Maar aan de andere kant was ze ook onrustig door de dingen die hij had gezegd. Arend was ineens weer heel dichtbij. Ze wist niet zeker of ze dat wel zo prettig vond. Daarvoor was er te veel tussen hen gebeurd, zelfs al was dat allemaal al jaren geleden. Hè, begon ze nu overal muizenissen te zien? Het was nog wel zo’n verrukkelijke zomeravond. Ze moesten het verleden voortaan maar liever laten rusten en genieten van het heden.

Er waren nog behoorlijk wat late wandelaars op het strand, maar de avond was nu ongetwijfeld op zijn mooist. De zon begon rood te kleuren en wierp een gouden gloed op het licht kabbelende water. Het was afgaand tij, kleine golfjes kropen rustig en harmonisch naar het zand.

Ze hadden hun schoenen uitgetrokken en hun blote voeten trokken een spoor over het zand, hier en daar verdwijnend waar ze een stukje door het water hadden gelopen. Het was al een beetje schemerig aan het worden. In een vredige stilte liepen ze zo ver door dat ze de meeste mensen achter zich hadden gelaten.

Nadat ze zo’n drie kwartier gelopen hadden, stelde Arend voor even te gaan zitten. Daarna moesten ze zo langzamerhand weer

eens teruggaan want het begon al een beetje donker te worden.

‘Het is hier zo mooi,’ zuchtte Angela voldaan.

‘Je wordt er inderdaad helemaal rustig van,’ beaamde Arend. ‘We hadden vandaag een akelig sterfgeval op de afdeling. Ik zit momenteel op chirurgie, moet je weten. Het is heel fijn als zieke mensen opknappen, maar dat is niet altijd zo. Soms is het gewoon te laat om iemand te redden, al proberen we van alles. Maar een heel enkele keer gaat er iets fout en is er veel onnodig leed. Daar heb ik altijd moeite mee gehouden. En wat we vandaag hadden... Een kind, doodziek, we wisten allemaal dat de kans heel klein was dat hij erdoor zou komen, maar toch hoop je, al is dat tegen beter weten in. Het jongetje heeft het inderdaad niet gehaald en ik was er helemaal kapot van. De zusters liepen allemaal rond met rode ogen. Het was beklemmend en ik kon het eerst niet van me afzetten.’

‘Kwam je daarom naar mij toe?’ vroeg ze een beetje ontnuchterd, want ze had gedacht dat... Ja, wat, eigenlijk?

‘Gedeeltelijk. Waarom vraag je dat?’

‘Och...’

‘Toe, eerlijk zeggen.’

‘Dat zei je vroeger ook altijd.’

‘Hm. We zouden het niet meer over vroeger hebben. Of dacht je toch dat ik daarom kwam?’

‘Ik weet het niet meer.’

‘Dat is voorgoed verleden tijd, Engel.’

‘Noem me dan ook niet meer zo. Dat deed je toen ook altijd.’

‘Je heet nu eenmaal zo. Nu, ja, bijna dan: Angela. Engel. Nee, nee, kijk nu niet zo boos. Het mag dan intussen bijna donker zijn, ik zie het wel, hoor. Ik zal het niet meer zeggen, dat beloof ik je. Wat vroeger is geweest, is inderdaad voorgoed voorbij. We hebben sinds die jaren allebei te veel meegemaakt. Er is geen weg terug.’

Er schoot een brok in haar keel, terwijl ze opstond en het zand van haar kleren sloeg. Arend deed hetzelfde en langzaam liepen

ze langs het nu donker geworden strand terug. Het leek of ze helemaal alleen op de wereld waren.

‘Heb jij dan ook nare dingen meegemaakt, Arend?’ vroeg Angela na een poosje. Het was een schok om te ontdekken dat ze daar niets van wist. Ze had eigenlijk heel weinig aan Arend gedacht de afgelopen tijd. Maar toch deed het pijn om te beseffen dat ze elkaar zo volkomen waren ontgroeid.

Drie weken later was het de trouwdag van Walter en Sonja van Suydendorp en zoals ieder jaar werd dat gevierd door met de hele familie uit eten te gaan. Het verrukkelijke zomerweer had intussen plaatsgemaakt voor een periode van regen, maar op deze dag in de eerste week van september was het toch weer een beetje opgeklaard. Zo hier en daar waren wat stukken blauwe lucht te zien in het witte wolkendek dat door een stevige wind uiteengeblazen werd. De temperatuur was zacht en er was voor het eerst iets van de naderende herfst te merken, want de vochtige aarde geurde lichtgekruid en hier en daar waren de eerste paddenstoelen te zien. De berkenbladeren begonnen zelfs al een beetje geel te kleuren, na de warme, lange zomer.

Omdat het simpelweg de meest praktische oplossing was, reden Arend en Angela samen naar De Drie Berken, het statige huis in de bossen vlakbij Utrecht waar de familie Van Suydendorp al sinds generaties woonde. Arend was er opgegroeid, maar Angela was ook toen zij er woonde blijven terugverlangen naar de ruimte van het eiland dat ze zo goed kende, hoeveel ze ook van bossen hield.

Veel hadden ze niet gepraat onderweg. Angela had Arends uitnodiging afgewezen om een keer op zijn kamer in het ziekenhuis te komen kijken. Waarom ze dat had gedaan wist ze zelf niet goed. Was ze nog steeds bang om opnieuw onder zijn bekoring te komen? Nee toch zeker? Wel had ze hem een middag geholpen met het doen van inkopen voor die kamer, dat was gezellig geweest. Bijna ongemerkt konden ze even vertrouwelijk met elkaar omgaan als in vroeger jaren. Toch bleef er altijd dat stukje gereserveerdheid, alsof ze bang was weer te dichtbij hem te komen. Zelfs in de tijd dat ze met Simon omging was dat nooit helemaal overgegaan. Een ontmoeting met Arend was altijd spanning bij haar blijven oproepen. Pas toen ze bijna bij Utrecht waren, had Arend plotseling een beetje gelachen. 'Ik ben van jou helemaal niet gewend dat je zo zwijgzaam bent.'

‘De vrolijke onbezorgdheid van vroeger is al lang verdwenen,’ mompelde Angela. Ze bleef naar buiten kijken. De wolken werden steeds verder uiteengedreven. Ze voelde zich een beetje nerveus. Zo dicht naast Arend zitten, riep prompt weer allerlei halfvergeten emoties op, waar ze zelf niets van begreep. Arend was ze immers al lang ontgroeid en ze hield toch nog steeds van Simon? Werd ze dan nooit een volwassen vrouw?

‘Dat is dan jammer,’ meende Arend. ‘Die spontaniteit was zo kenmerkend voor je en vormde je grootste charme, meisje.’

Nu moest ze zich wel omdraaien en hem aankijken. ‘Meen je dat?’

‘Beslist.’

‘Maar destijds was ik zeventien. We hebben het er de vorige keer al over gehad: het leven brengt voor iedereen narigheid mee. En daardoor verandert een mens doorlopend.’

‘Dat zal ik echt niet ontkennen. Maar ik ken iemand die tachtig is en ongeneeslijk ziek en desondanks de vrolijkste vrouw die je je voor kunt stellen.’

‘Die vrouw boft dan.’

‘Nee. Ze heeft een grote innerlijke rijpheid bereikt, juist dwars door geleden pijn en verdriet heen. Kom eens met haar kennismaken, Engel. Ze ligt bij mij in het ziekenhuis.’

Ze hield zich in om hem niet toe te bijten: noem me niet zo. Je hebt beloofd dat niet meer te doen. Ze wist zichzelf echter te bedwingen en fluisterde zo kalm mogelijk: ‘Misschien.’ Haar blik dwaalde alweer van hem weg.

‘Als je te lang aarzelt is het: nooit meer. Ze zal niet lang meer leven.’

‘Is ze niet bang voor de dood?’

‘Dat is ze wel geweest, maar nu is dat voorbij. Zelfs die laatste, grote angst heeft ze overwonnen. Geloof me, zoiets is mogelijk. Ze is de beste remedie tegen een depressieve bui, voor iedereen die met haar in aanraking komt.’

‘Hoe ben jij daarachter gekomen?’ Nu moest ze hem toch weer

aankijken. Ze waren Utrecht voorbij, de bossen omzoomden nu de weg. Ze waren bijna bij hun bestemming. Bij de volgende afslag zouden ze de grote weg achter zich laten.

‘Ik vertelde je immers van dat trieste sterfgeval, een paar weken geleden?’

Natuurlijk herinnerde ze zich dat.

‘De oude mevrouw Smits heeft ons toen allemaal getroost. Heus waar. Zij, de stervende, moest ons als personeel troosten. Ze wist het voor elkaar te krijgen dat wij het gebeurde eindelijk accepteerden. We leerden allemaal iets van haar. Dat zijn allemaal kostbare kralen die je kunt verzamelen tijdens het werk dat ik doe. Al die ervaringen samen vormen op de lange duur een prachtig snoer, Angela. Ik denk niet dat er een andere werkkring te vinden is waar je zo veel leert, waar je al zo jong wijzer en rijper wordt door al het verdriet dat je om je heen ziet.’

‘Dat klinkt helemaal niet als de Arend die ik ken.’

‘Je bedoelt: de Arend die ik vroeger kende. Welnu, aan die Arend is inderdaad het een en ander veranderd.’

‘Precies. Bij mij is het net zo. Dat bedoelde ik daarnet nu juist.’

‘Weet ik, popje, maar jij hebt ongemerkt ook je grootste schat verloren. Probeer die terug te vinden.’

Ze zat nog over die woorden na te denken toen de wagen stopte. Mam rende het bordes al af, helemaal niet als de voornaam mevrouw Van Suydendorp, maar gewoon lief en hartelijk als altijd en vooral o zo blij om haar dochter weer eens te zien. Het was als balssem voor haar ziel om zo hartelijk verwelkomd te worden.

‘Zie je nu wat ik bedoel?’ hoorde ze Arend in het voorbijgaan fluisteren, net voor ze zich door haar moeder liet omhelzen. Ja, ze wist het. Mam bezat die eigenschap ook. Och, gekke Arend.

‘Wat heerlijk dat jullie er zijn. Het is fijn als je kinderen groot zijn en erin slagen hun eigen weg te vinden, maar het nadeel is dat je ze dan veel te weinig ziet,’ babbelde Sonja monter. Haar ogen hadden een opgewekte glans. Haar echtgenoot was intussen ook naar buiten gekomen, bezadigder maar zeker niet minder blij alle

kinderen weer voor even bij elkaar te hebben.

Het koffieuurtje dat volgde was oergezellig. Er werd volop bijgepraat, waarbij Mark en Roderik veelal het hoogste woord hadden. Pas toen het tweetal vertrokken was om de hond uit te laten werd het rustiger in de kamer die de bibliotheek werd genoemd en die misschien wel de gezelligste kamer van het hele huis was. Er stond een groot bureau, waaraan zowel mam als Arends vader allerlei werk deden. Vroeger was zelfs dit vertrek tamelijk kil geweest, herinnerde Angela zich stilletjes. Mam had een heel andere sfeer in De Drie Berken weten te brengen, zonder de voorname sfeer van het huis zelf aan te tasten. Het mooie huis was toen mam er kwam wonen een thuis geworden. Zelfs de oude mevrouw, Arends grootmoeder, had haar aanvankelijke hooghartigheid van zich afgelegd en genoot volop van het gezin van haar zoon. Ze scheen tegenwoordig uitstekend met haar schoondochter overweg te kunnen. Vroeger was mam een beetje bang voor die deftige vrouw geweest, wist Angela. Zelfs in de tijd dat zij hier ook woonde.

Warempel, nu zat ze alweer zo diep na te denken over alles en iedereen. Had Arend gelijk? Moest ze toch een beetje meer haar best doen om weer jong en vrolijk te worden net als vroeger? Nee, niet precies als vroeger, maar toch weer spontaan en vol blijdschap over de goede dingen van het leven. Misschien moest ze daar een beetje meer haar best voor doen. Ja, dat was het. Ze had veel te veel omgekeken naar het geleden verdriet. Daardoor kwam het dat ze de goede dingen gewoon vergat. Lieve help, hoeveel fouten had ze niet gezien bij anderen zonder te beseffen dat ze zelf eigenlijk nog erger was? Meer fouten had ook?

Angela kreeg het warm van die ernstige zelfbeschouwing. Desondanks lukte het haar om automatisch antwoord te geven op de vragen die mam haar stelde. Ze was rusteloos. Haar handen waren koud en tegelijkertijd een beetje klam. Dat waren de zenuwen. Ze deed haar best er gewoon uit te zien, kalm als altijd, zodat mam gerustgesteld zou zijn over het welzijn van haar enige dochter. Over Simon praatten ze niet. Goddank. Angela haalde diep adem en liet

de lucht heel langzaam weer ontsnappen. Nadat ze dat een paar maal had gedaan werd ze weer kalmer. Mam lette niet langer zo op haar. Nu hingen de beide ouders aan Arends lippen, die enthousiast vertelde over zijn nieuwe werkkring. Ze moest er maar liever ook naar luisteren. Het was niet goed zoveel met jezelf bezig te zijn. Op dat punt had Arend in ieder geval gelijk. Ze was tegenwoordig veel te veel in zichzelf gekeerd. Haar gedachten cirkelden altijd weer om haar eigen problemen.

Arends verhalen waren boeiend. Ook hij had iets verloren dat hem vroeger zo kenmerkte; dat zelfgenoegzame, wat pedante gedrag was weg. Vreemd, dat was haar nog niet eerder opgevallen. Zijn vader lachte hartelijk. De pijn en moeite die er waren geweest toen hij van de ene op de andere dag zijn studie afbrak, waren reeds lang vergeten.

Na een poosje ging Angela samen met haar moeder naar boven om zich te verkleeden en op te tutten.

‘Je ziet er goed uit,’ prees haar moeder, terwijl ze bezig was met het poederen van haar gezicht. Angela had net haar ogen opge maakt. Haar donkerblonde haren, die ze heel licht had laten permanenten, vielen in mooie golven tot op haar schouders. Ze was zelf ook tevreden over haar uiterlijk. Haar tere, lichte huid had zich onder de zomerzon mooi gebruind, haar blauwe ogen keken haar helder aan in het spiegelglas en haar lippen hadden zoveel kleur van zichzelf dat een lippenstift eigenlijk nauwelijks nodig was.

‘Natuurlijk zie ik er net zo uit als altijd, mam,’ antwoordde ze glimlachend met meer bravoure dan ze voelde. ‘Je dacht toch niet dat ik eeuwig bij de pakken neer bleef zitten?’

‘Soms twijfelde ik eraan,’ zei Sonja van Suydendorp peinzend. ‘Je voelt je als ouder zo machteloos als je kinderen zorgen hebben. Volwassen kinderen laten zich niet meer helpen. Je moet maar afwachten en dat kostte me soms moeite.’

‘Mallerd. Maak je over mij maar niet bezorgd, hoor. Ik mag dan een tijdje in een hoekje hebben gezeten om mijn wonden te likken,

maar nu is het hoog tijd om weer tevoorschijn te komen en het leven te nemen zoals het komt.'

'Gelukkig maar. Zo ken ik je tenminste weer.' Nu keek mam werkelijk opgelucht, zodat Angela zich een tikje schuldig voelde. Arme mam. Ze zou wel gelijk hebben, maar ze had de handen vol gehad aan zichzelf, na Simon. Ze had er niet bij stilgestaan dat mam er ook verdriet van had, om haar.

'Lieverd, het was Arend die me ten slotte een spiegel voorhield. Hij heeft me laten inzien dat ik bezig was mijn leven te verspillen door te blijven treuren om iets dat nooit meer terug te draaien viel. Het gebeurde zo'n beetje tegen wil en dank, maar nu ben ik er blij om. Het heeft geholpen, dat geef ik eerlijk toe.'

'Zien jullie elkaar tegenwoordig weer geregeld?' Haar lieve gezicht kreeg opnieuw een bezorgde uitdrukking. Angela voelde op dat moment een grote tederheid voor haar moeder. 'Zelden.'

'O. Nu, ja, wij dachten al. Waarom is Arend juist op Goeree-Overflakkee gaan werken?'

'Gewoon, omdat juist daar een dungezaaide goede baan te krijgen was.'

'Zou het?' Sonja's gezicht bleef een zuinige uitdrukking houden en Angela moest hartelijk lachen, of ze wilde of niet.

'Natuurlijk, mam. Wat zou hij er anders moeten zoeken?'

'Nu, ja...'

'Mam! Wat wij ooit gehad hebben is al jaren voorbij, hoor.'

'Dat weet ik wel. Walter en ik zijn er aldoor bang voor geweest. Het zou maar tot allerlei verwickelingen leiden. De zoon van mijn man en mijn eigen dochter, het is zo gek. Het was het eerste jaar na mijn trouwen allemaal zo verwarrend met jullie beiden in huis.'

'Laat je geluk nu maar niet door allerlei muizenissen verstoren, mam. Er bestaat geen enkele kans dat ik weer met Arend in zee ga. Zo gauw ben ik Simon nog niet vergeten.'

'Als jij het zegt...'

'Dat was ook al niet zo'n goede keus, hè? Ik heb geen geluk met mannen, denk ik.'

‘Rare. Wij hebben nooit iets over Simon gezegd, of wel soms?’

‘Nee, dat moet ik eerlijk toegeven. Maar daarom voelde ik wel hoe jullie erover dachten. Simon zelf heeft er ook altijd mee in zijn maag gezeten. De dochter van zijn beste vrienden. Heus, mam, nu zal ik wel mijn leven lang alleen blijven. Ik heb meer dan genoeg van al die verwickelingen en ik wil niet graag voor de derde keer een grote teleurstelling in de liefde meemaken.’

‘Zo zou je niet moeten praten, kind. Aan de andere kant ben ik wel blij, dat je de triestheid van de laatste tijd overboord hebt kunnen zetten. Je bent weer jezelf geworden.’

Schijn, dacht Angela bij zichzelf. Allemaal schijn. Ze zou nooit meer de oude Angela worden. Mam moest maar geloven dat er iets veranderd was. Ze zou niet langer andere mensen lastigvallen met haar verdriet. Zou Arend vermoeden wat hij met zijn opmerkingen allemaal bij haar teweegbracht?

Zoals gewoonlijk was er een eersteklas restaurant uitgekozen met een beschaafde sfeer en voortreffelijke spijzen. Ze zaten met zijn allen aan een grote ronde tafel: mam, oom Walter, Arend en zichzelf, de twee broers en ten slotte de oude mevrouw Van Suydendorp, die aan Angela vroeg of ze haar geen oma wilde noemen, net als Arend en Roderik en ook Mark dat deden. Angela lachte wat en stemde toe. Toen ze met Arend verkering had, zei ze dat ook weleens, maar later was het altijd ‘mevrouw’ geweest. Maar de oude dame was heel wat veranderd in die jaren, ja ook zij. Ze was veel hartelijker geworden. Angela wist dat haar moeder zich tegenwoordig zorgen maakte om haar schoonmoeder. Wat geen wonder was, want de oude mevrouw Van Suydendorp was al heel oud en haar gezondheid was niet meer zo goed als dat altijd het geval was geweest. Vooral de laatste tijd was ze doorlopend vermoeid en soms kon ze zomaar in slaap vallen midden onder een gesprek.

Ze maakten het vooral daarom niet te laat die avond. Mam zorgde ervoor dat oma, dat was toch nog wel wennen, op tijd naar bed kon. Daarna zaten ze met de hele familie in de bibliotheek om spelletjes te doen. Arend en Angela bleven een nachtje slapen,

maar de broers stapten al vroeg op. Mark moest weer op tijd in de legerplaats terug zijn. Roderik bracht hem weg in zijn vaders wagen. Ze verlieten het huis, terwijl ze net als vroeger gebroederlijk ruzieden. Die jongens hadden het met elkaar getroffen, ze konden met elkaar overweg alsof ze echt broers waren. Dat was al vanaf het allereerste begin zo geweest, dacht Angela glimlachend. Ze hadden beiden een passie voor techniek in het algemeen en voor computers in het bijzonder.

Mam mompelde tevreden iets over deze heerlijke dag en zij ging ook bijtijds naar boven. Gek, Angela had er nooit toe kunnen komen om oom Walter, zoals ze haar stiefvader noemde, pap te noemen. Mark deed dat wel, maar zelf vond ze dat niet fideel tegenover haar eigen vader die ze nog regelmatig zag en die eveneens hertrouwd was met een veel jongere vrouw.

Mam had vroeger veel verdriet gehad over het feit dat ze in de steek was gelaten voor een vriendin die zoveel jonger was. Arends moeder was lang geleden omgekomen bij een auto-ongeluk, maar het huwelijk van zijn ouders was altijd slecht geweest. Nu waren oom Walter en mam gelukkig, voor zover een kind dat beoordelen kon, maar Angela herinnerde zich heel goed hoe moeilijk mam het een paar jaar geleden had gehad. Ze had twee vrienden voor wie ze werkelijk vriendschap voelde, maar beiden verlangden meer van haar en mam was daardoor geheel van streek geraakt. Ze durfde gewoonweg van niemand meer te houden na de slechte ervaringen die ze had gehad. Angela wist niet hoe het oom Walter was gelukt haar tenslotte toch tot een huwelijk over te halen, maar ze was blij dat hij mam zover had gekregen. De andere voormalige vriend van haar moeder woonde nog steeds in hun dorp. Zo nu en dan kwam ze hem tegen en dan vroeg hij altijd hoe het met haar moeder ging.* In het begin had ze dat vervelend gevonden. Nu niet meer.

Ze bleef zodoende samen met Arend achter. ‘Laten we nog wat

*Zie de roman ‘Liefde zoekt altijd een weg’.

kletsen,' stelde hij voor, nadat ze samen de hond hadden uitgelaten. De oude rode kater was met hen mee naar binnen gekomen, hoewel hij zijn kattenluik had en daardoor 's nachts in de keuken kon. Het dier luisterde zowel naar het nietszeggende 'rooie' als naar het veel deftigere 'Lodewijk'. Zodra Angela was gaan zitten, nestelde hij zich luid spinnend op haar schoot. Ze aaide hem glimlachend over zijn kop.

'Vroeger hadden wij nooit katten,' vertelde Arend. 'Alleen honden. Mijn moeder hield er niet van.'

'Mijn moeder is gek op katten. Bovendien kan deze prima met de hond overweg.'

'Alleen omdat die hond zo'n goede lobbies is.'

'Dat is het ras. Het is een echte allemansvriend.'

'Wij hebben altijd van dat soort honden gehad. Als we een puppy willen, geeft mijn vader een seintje aan een kennis van hem in Engeland. Als er dan een nest is en de puppy's zijn groot genoeg, gaat hij het zelf halen.'

Angela kriebelde Lodewijk onder zijn opgeheven kin, waarbij de kater zijn genoegens liet blijken door met zijn pootjes 'piano te spelen' en zo mogelijk nog luider te spinnen.

'Het is leuk om dieren te hebben. Misschien neem ik zelf ook wel een kat.'

'Waarom geen hond?'

'Die zou te veel alleen zijn en dat wil ik zo'n beest niet aandoen. Een kat kan daar beter tegen.'

'Je schijnt mijn woorden van vanmiddag ter harte te hebben genomen,' veranderde Arend onverwacht van onderwerp. 'Hoe bedoel je?' Ze boog zich dieper over de kat.

'Je bent nu een stuk hartelijker. Weer gewoon jezelf.'

'Dacht je dat?' Het duurde even eer ze de moed vond om hem aan te kijken. 'Het mag dan zo lijken, Arend, maar van binnen is er nog helemaal niets veranderd. In één opzicht had je gelijk. Ik hoef er anderen niet mee lastig te vallen dat ik me ongelukkig voel. Ik zal mezelf niet langer in zelfmedelijden onderdompelen.'

Niemand zal nog last van me hebben.’

Arend stond plotseling vlakbij haar, zette de protesterende kat pardoos op de grond en trok haar overeind. ‘Zo bedoelde ik het niet, Engel.’

‘Ik weet héél goed hoe je het bedoelde,’ beet ze hem toe, plotseling nijdig op de enige die zulke dingen tegen haar durfde te zeggen.

‘Ik betwijfel het. Laten we er maar niet over bekvechten. Kun je me niet beschouwen als je grote broer, die je een beetje helpt als je moeilijkheden hebt?’

Ze keek hem aan. Grote broer? Nee, waarachtig, dat was Arend niet. Dat zou hij ook nooit kunnen zijn.